II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 12. novembra 2008

o pôžičke 300 miliónov EUR, ktorú Taliansko schválilo spoločnosti Alitalia C 26/08 (ex NN 31/08)

[oznámené pod číslom K(2008) 6743]

(Iba talianske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2009/155/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami [1], a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. **POSTUP**

(1) Počas stretnutia, ktoré sa konalo 23. apríla 2008, talianske orgány oznámili Komisii, že talianska rada ministrov schválila 22. apríla 2008 poskytnutie pôžičky vo výške 300 miliónov EUR spoločnosti Alitalia vládnym nariadením č. 80 z 23. apríla 2008 [2].

(2) Keďže Komisia nedostala oznámenie od talianskych orgánov pred rozhodnutím o poskytnutí uvedenej pôžičky, požiadala ich listom z 24. apríla 2008 (D/422119), aby potvrdili existenciu takejto pôžičky a v tejto súvislosti poskytli všetky potrebné informácie, ktoré by umožnili posúdenie tohto opatrenia z hľadiska článkov 87 a 88 zmluvy, a tiež aby pozastavili poskytnutie uvedenej pôžičky a informovali Komisiu o opatreniach prijatých na to, aby si splnili túto povinnosť podľa článku 88 ods. 2 zmluvy.

(3) Podľa tohto listu Komisia tiež pripomenula talianskym orgánom ich povinnosť oznámiť každý projekt smerujúci k zavedeniu alebo zmene pomoci a neuskutočniť navrhované opatrenie, skôr než konanie Komisie vo veci zisťovania nedospeje ku konečnému rozhodnutiu.

(4) Listom zo 7. mája 2008 talianske orgány požiadali o predĺženie lehoty, ktorá im bola poskytnutá, aby odpovedali na list Komisie z 24. apríla 2008. Komisia tejto žiadosti vyhovela listom z 8. mája 2008 (D/423186) a požiadala talianske orgány o odpoveď do 30. mája 2008.

(5) Listom z 30. mája 2008 talianske orgány odpovedali na list Komisie z 24. apríla 2008. V tomto liste talianske orgány konkrétne oznámili Komisii prijatie vládneho nariadenia č. 93 [3] dňa 27. mája 2008, ktorým sa poskytla spoločnosti Alitalia možnosť pripísať sumu uvedenej pôžičky k vlastnému kapitálu.

---

[1] Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 34.

[2] Decreto-legge n° 80, Misure urgenti per assicurare il pubblico servizio di trasporto aereo (*GU* N° 97, 24.4.2008).

[3] Decreto-legge n° 93, Disposizioni urgenti per salvaguardare il potere di acquisto delle famiglie (*GU* N° 127, 28.5.2008).

(6) Komisii bolo súčasne doručených niekoľko sťažností, a to najmä od rôznych leteckých spoločností, pokiaľ ide o ohlásenie pôžičky vo výške 300 miliónov EUR, ktorú talianska vláda poskytla spoločnosti Alitalia.

(7) Listom z 12. júna 2008 (D/203822) Komisia oznámila talianskym orgánom svoje rozhodnutie z 11. júna 2008 o začatí konania vo veci formálneho zisťovania na základe článku 88 ods. 2 zmluvy. V tomto rozhodnutí Komisia vyzvala Taliansko a ostatné zainteresované strany, aby predložili pripomienky v určenej lehote. Toto rozhodnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([4]).

(8) Listom z 12. júla 2008 (A/509783) talianske orgány predložili Komisii svoje pripomienky. Komisia tiež dostala pripomienky piatich zainteresovaných strán, ktoré boli doručené talianskym orgánom v liste z 3. septembra (D/433031). Zoznam týchto zainteresovaných strán je prílohou k tomuto rozhodnutiu.

(9) Talianske orgány nezaujali stanovisko k pripomienkam zainteresovaných strán.

2. **OPIS OPATRENIA**

(10) Počas stretnutia 23. apríla 2008 talianske orgány odovzdali Komisii uvedené vládne nariadenie č. 80, ktorým taliansky štát schvaľuje poskytnutie pôžičky vo výške 300 miliónov EUR spoločnosti Alitalia, v ktorej vlastní 49,9 % podiel.

(11) Podľa odôvodnení uvedeného vládneho nariadenia:

„So zreteľom na finančnú situáciu spoločnosti Alitalia […], tak ako sa prejavila počas informácií poskytnutých trhu, a so zreteľom na jej úlohu prepravcu zabezpečujúceho najväčšiu časť verejnej služby leteckej dopravy v prípade spojení medzi národným územím a krajinami, ktoré nie sú členmi Európskej únie, a spojení na prepravu na spomínaných dopravných trasách cestujúcich a tovaru z a do regionálnych stredísk užívateľov;

po zvážení mimoriadnej potreby a naliehavosti zabezpečiť z dôvodov verejného poriadku a územnej kontinuity pre uvedenú verejnú službu leteckej dopravy prostredníctvom koncesie poskytnutej spoločnosti Alitalia krátkodobú pôžičku štátu za trhových podmienok len na celkom nevyhnutné obdobie, aby sa nenarušila operatívna kontinuita v očakávaní uvedenia do úradu novej vlády a aby sa vláde poskytli podmienky na zabezpečenie plnenia v rámci jej plnej moci zvolených iniciatív, ktoré umožnia oživiť a zavŕšiť proces liberalizácie spoločnosti.“

(12) V záujme toho, aby sa uspokojili bezprostredné potreby likvidity, článkom 1 tohto vládneho nariadenia sa schvaľuje spoločnosti Alitalia pôžička vo výške 300 miliónov EUR, ktorá sa musí splatiť čo najskôr v rozpätí od tridsiateho dňa po postúpení jej základného imania do 31. decembra 2008. V tomto článok sa tiež ustanovuje, že uvedená pôžička sa úročí rovnakou úrokovou sadzbou ako referenčné sadzby schválené Komisiou, a najmä do 30. júna 2008, úrokovými sadzbami súvisiacimi s vrátením štátnej pomoci a referenčnými a diskontnými sadzbami platnými pre 25 členských štátov s účinnosťou od 1. januára 2008 ([5]) a od 1. júla 2008 sadzbou podľa oznámenia Európskej komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb ([6]).

(13) Listom z 30. mája 2008 talianske orgány informovali Komisiu, že už uvedeným vládnym nariadením č. 93 talianska vláda poskytla spoločnosti Alitalia možnosť pripísať sumu schválenej pôžičky k vlastnému kapitálu na pokrytie strát (pozri článok 4 ods. 3 uvedeného vládneho nariadenia). Tým sa spoločnosti umožňuje ochrániť hodnotu jej kapitálu a zabrániť tomu, aby straty znížili hodnotu jej základného imania a rezerv pod zákonné limity a aby sa začalo konanie vo veci platobnej neschopnosti („procedura concorsuale“), a tak umožniť, aby proces privatizácie zostal otvorený a dôveryhodný.

(14) Podmienky vrátenia pôžičky uvedené vo vládnom nariadení č. 80 zostávajú platné v súvislosti s vládnym nariadením č. 93 s výnimkou úrokovej sadzby, ktorou sa úročí pôžička a ktorá sa zvyšuje o 1 % (pozri článok 4 ods. 1 a 2 vládneho nariadenia č. 93), a z toho dôvodu, že za predpokladu likvidácie spoločnosti sa uvedená suma vráti až po uspokojení všetkých ostatných veriteľov solidárne a úmerne k základnému imaniu (pozri článok 4 ods. 4 vládneho nariadenia č. 93).

([4]) Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 34.

([5]) Ú. v. EÚ C 319, 29.12.2007, s. 6.

([6]) Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6.

3. DÔVODY, KTORÉ VIEDLI K ZAČATIU KONANIA VO VECI FORMÁLNEHO ZISŤOVANIA

(15) V rozhodnutí z 11. júna 2008 Komisia poukazuje na to, že uvedeným opatrením je pôžička schválená talianskym štátom, ktorej suma sa môže pripísať k vlastnému kapitálu spoločnosti Alitalia ([7]) (ďalej len „opatrenie“).

(16) Vzhľadom na to, že uvedené opatrenie sa kvalifikuje ako pomoc, Komisia informovala o pochybnostiach, či poskytnutím tohto opatrenia spoločnosti Alitalia sa taliansky štát správal ako obozretný akcionár, ktorý sleduje štrukturálnu, globálnu alebo odvetvovú politiku a ktorý sa riadi perspektívou rentability investovaného kapitálu, ktorá je dlhodobejšia ako v prípade bežného investora.

(17) V tejto súvislosti sa Komisia na základe dostupných informácií domnieva, že bez ohľadu na využitie príslušných finančných prostriedkov uvedené opatrenie poskytuje spoločnosti Alitalia hospodársku výhodu, ktorú by nezískala pri bežných trhových podmienkach. Toto posúdenie sa zakladá na finančnej situácii spoločnosti, ako aj na podmienkach a okolnostiach poskytnutia posudzovaného opatrenia.

(18) Komisia tiež informovala o pochybnostiach, pokiaľ ide o zlučiteľnosť opatrenia so spoločným trhom. Z tohto hľadiska na základe informácií, ktorými disponuje, zastáva názor, že uvedené opatrenie sa nemôže vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom na základe usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (ďalej len „usmernenia z roku 2004“) ([8]). Pripomenula totiž, že Alitalia už získala pomoc na reštrukturalizáciu a záchranu.

(19) Z toho dôvodu Komisia rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, aby rozptýlila pochybnosti, pokiaľ ide o kvalifikovanie uvedenej schémy ako štátnej pomoci a pokiaľ ide o jej zlučiteľnosť so spoločným trhom.

4. PRIPOMIENKY TALIANSKYCH ORGÁNOV

(20) V rámci svojich pripomienok talianske orgány tvrdia, že uvedené opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy.

(21) Z tohto hľadiska zastávajú názor, že taliansky štát sa správal ako akcionár, ktorého cieľom je zaručiť podniku, kde má podiel, potrebné finančné zdroje, aby dokázal krátkodobo zabezpečiť potrebnú likviditu. Pôžička bežného akcionára schválená Talianskom teda údajne predstavuje jednoduché preklenovacie financovanie určené na zvýšenie hodnoty podielu štátu, ktorú by poskytol obozretný akcionár sledujúci štrukturálnu, globálnu alebo odvetvovú politiku a ktorý sa riadi perspektívou rentability investovaného kapitálu, ktorá je dlhodobejšia ako v prípade bežného investora. V tejto súvislosti budú úrokové sadzby uplatnené v tomto osobitnom prípade koherentné s povahou a účelmi financovania spoločníkom. Aj keď má takéto financovanie najčastejšie bezodplatnú povahu, v tomto osobitnom prípade by sa mohlo pokladať za odplatné, keď sa vezme do úvahy postavenie požičiavateľa a stanoví sa úroková sadzba na úrovni umožňujúcej priamu a primeranú ekonomickú návratnosť kapitálu.

(22) Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého pochybnosti týkajúce sa charakteru pomoci uvedeného opatrenia sú podložené skutočnosťou, že opatrenie bolo prijaté súčasne so stiahnutím ponuky na odkúpenie predloženej spoločnosti Alitalia 14. marca 2008, ako aj nejestvovaním dôkazu o existencii „istej a okamžitej perspektívy na odkúpenie spoločnosti Alitalia iným investorom“, Taliansko pripomína, že už boli spresnené dôvody, ktoré neumožnili úspešne dokončiť proces privatizácie so skupinou Air France-KLM. Podľa talianskych orgánov však nedokončenie tohto procesu neodporovalo plánu privatizácie v kontexte, ktorý zhodnocuje majetok spoločnosti, a pritom chráni jeho zostatkovú hodnotu pre akcionárov.

(23) Okrem toho zmeny po 30. máji 2008 údajne naznačili, že touto cestou by sa ešte dalo rozumne postupovať. Talianske orgány sa v tejto súvislosti odvolávajú na zmluvu uzatvorenú 9. a 10. júna 2008, ktorou Alitalia poverila spoločnosť Intesa Sanpaolo S.p.A. (ďalej len „Intesa Sanpaolo“) podporou a vyhľadávaním ponuky určenej ministerstvu hospodárstva a financií ako akcionárovi Alitalia a spoločnosti Alitalia, aby jeden investor či viacerí priemyselní alebo finanční investori zaujímajúci sa o účasť na ozdravení, rozvoji a oživení spoločnosti Alitalia najmä prostredníctvom jej kapitalizácie prevzali trvalú kontrolu nad spoločnosťou. Tento mandát by počas výkonu trval 60 dní a mohol by sa predĺžiť na žiadosť spoločnosti o 30 dní.

(24) Z titulu subsidiarity talianske orgány tvrdia, že opatrenie je v každom prípade zlučiteľné so spoločným trhom podľa usmernení z roku 2004.

([7]) Opatrenie uvedené v tomto rozhodnutí sa opiera o prv uvedené vládne nariadenia č. 80 a č. 93.

([8]) Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

(25) Po prvé Alitalia je totiž údajne podnik v ťažkostiach v zmysle uvedených usmernení. Po druhé uvedené opatrenie je údajne reverzibilnou operáciou rešpektujúcou týmto požiadavku usmernení z roku 2004, podľa ktorej musí mať pomoc na záchranu čisto dočasné formy a nesmie predstavovať štrukturálne opatrenia.

(26) Po tretie proces privatizácie spoločnosti a uvedené opatrenie prijaté na uskutočnenie tohto procesu sú údajne v súlade s požiadavkami odseku 25 písm. b) usmernení z roku 2004. Pôžička 300 miliónov EUR by jednoducho zaručila životnosť spoločnosti, pričom by jej však neumožnila realizovať konkurenčné stratégie na trhu leteckej dopravy, ktoré by mohli mať za následok hypotetické hospodárske dosahy.

(27) Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého „štát neposkytol záväzok, že v maximálnej lehote šiestich mesiacov po realizácii opatrenia doručí plán reštrukturalizácie“ ([9]) [odsek 25 písm. c) usmernení z roku 2004], talianske orgány namietajú, že vypracovanie plánu zapadá do rámca procesu privatizácie spoločnosti, o ktorom Taliansko údajne rozsiahlo referovalo vo svojom liste Komisii z 30. mája 2008. V tejto súvislosti talianske orgány pripomínajú, že za alternatívneho predpokladu vrátenia celej pôžičky vládne nariadenie č. 93 ustanovuje, že k vráteniu musí nevyhnutne dôjsť čo najskôr v rozpätí od tridsiateho dňa po dni postúpenia celého podielu v spoločnosti, ktorý vlastní ministerstvo hospodárstva a financií, inými slovami, po skutočnej strate kontroly, do 31. decembra 2008. Z toho vyvodzujú, že priamo v čase prijatia sporného opatrenia bol riadne predložený harmonogram a že ten vo svojej podstate spĺňa požiadavky usmernení z roku 2004 z tohto hľadiska.

(28) Po piate v súlade s ustanoveniami odseku 25 písm. d) usmernení z roku 2004 bolo vraj poskytnutie pôžičky nevyhnutné z dôvodu okamžitej potreby likvidity spoločnosti, vyplývajúcej z objektívnych hospodárskych ťažkostí, ktoré napokon Komisia uznala vo svojom rozhodnutí z 11. júna 2008 (pozri odôvodnenia 18 až 20 tohto rozhodnutia). V tomto smere talianske orgány pripomínajú, že pôžička sa zameriava len na krátkodobé zaručenie životnosti spoločnosti Alitalia, aby sa umožnil úspešný proces privatizácie. Celková suma zásahu vo výške 300 miliónov EUR je vraj úplne nevyhnutná a úmerná k splneniu týchto cieľov, ako to napokon údajne preukazuje prezentácia hospodárskej a finančnej situácie spoločnosti Talianskom v jeho liste Komisii z 30. mája 2008 (pozri strany 6 až 9).

([9]) Už citované rozhodnutie Komisie z 11. júna 2008, odôvodnenie 7.

(29) Napokon po šieste, uplatnenie zásady „jedenkrát a dosť“ odseku 25 písm. e) usmernení z roku 2004 údajne nie je kontradiktórne za špecifických okolností tohto osobitného prípadu.

(30) Hoci Alitalia už získala pomoc na reštrukturalizáciu spojenú s plánom na ozdravenie rozvrhnutým na obdobie rokov 1996 – 2000 a pomoc na záchranu v roku 2004, v skutočnosti by sa mohla urobiť výnimka zo zásady „jedenkrát a dosť“. Talianske orgány sa v tejto súvislosti odvolávajú na rozhodnutie Komisie z 1. decembra 2004 o štátnej pomoci, ktorú Francúzsko zamýšľa poskytnúť spoločnosti Bull ([10]) (ďalej len „rozhodnutie Bull“).

(31) Pripomínajú, že cieľom uplatnenia zásady „jedenkrát a dosť“ je predísť tomu, aby sa opakované verejné zásahy v prospech niektorých spoločností obmedzili na „udržanie daného stavu odložením nevyhnutného a prenesením medzičasom výrobných a sociálnych problémov na iných, efektívnejších výrobcov alebo na ostatné členské štáty“ (odsek 72 usmernení z roku 2004). Možnosť urobiť výnimku z uplatnenia tejto zásady údajne vyplýva z uznania existencie prípadov, keď nemožno preveriť tieto informácie, keďže súhrn pomoci poskytnutej za dané obdobie tomu istému príjemcovi nie je dostačujúci na to, aby sa usúdilo, že podnik „prežíva len na základe opakovanej štátnej podpory“ (odsek 72 usmernení).

(32) Z tohto hľadiska privatizácia spoločnosti, ktorá je naďalej možným a dôveryhodným východiskom, by mohla spôsobiť vo chvíli svojho ukončenia skutočný zlom vo vzťahu k jestvujúcej situácii týkajúcej sa výrobného riadenia spoločnosti Alitalia, ktorá by takto podliehala novým kontrolným orgánom, a umožniť ozajstný návrat k rentabilite spoločnosti vďaka hospodárskym prínosom členov novej spoločnosti. Talianske orgány tiež zdôrazňujú, že všetky vonkajšie a nepredvídané faktory, ktoré predĺžili proces privatizácie spoločnosti Alitalia, môžu nepochybne zahŕňať nepredvídateľné a mimoriadne okolnosti, za ktoré spoločnosť nezodpovedá, v súlade s odsekom 73 usmernení z roku 2004.

5. PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH TRETÍCH STRÁN

(33) Päť zainteresovaných strán odovzdalo svoje pripomienky Komisii podľa článku 88 ods. 2 zmluvy. Zoznam týchto zainteresovaných strán je prílohou k tomuto rozhodnutiu.

(34) Pokiaľ ide na jednej strane o kvalifikovanie uvedeného opatrenia ako pomoci, štyri zainteresované strany podporujú v tomto smere pozíciu Komisie a zastávajú názor, že uvedené opatrenie predstavuje pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy.

([10]) Ú. v. EÚ L 342, 24.12.2005, s. 81.

(35) British Airways (BA) a Sterling Airlines poukazujú na to, že bez uvedeného opatrenia by Alitalia podľa talianskeho práva upadla do konkurzu. Tým by Alitalia stratila svoju licenciu na leteckú dopravu podľa právnych predpisov pre leteckú dopravu, a preto by musela ukončiť svoju prevádzku.

(36) Spoločnosť Neos zdôrazňuje v tejto súvislosti, že pokiaľ ide o úrokovú sadzbu uplatniteľnú na uvedené opatrenie na účely jeho splatenia, zvýšenie o 100 bázických bodov referenčnej sadzby nie je vôbec také, že sa zohľadňujú riziká prijaté talianskymi orgánmi tým, že poskytlo uvedené opatrenie. Neos tiež podporuje posúdenie Komisie v jej rozhodnutí z 11. júna 2008, ktoré sa týka nejestvovania perspektívy privatizácie spoločnosti Alitalia v čase priznania uvedeného opatrenia. Táto okolnosť sa totiž potvrdila silným napätím, ktoré vládlo počas mesiaca augusta medzi talianskym ministerstvom financií a správnou radou spoločnosti, pokiaľ ide o „kontinuitu spoločnosti“ a schválenie jej polročnej závierky.

(37) BA a Sterling Airlines pripomínajú, že Alitalia získala v minulosti podobné opatrenia. Pokiaľ ide o spoločnosť Ryanair, tá ľutuje, že Komisia obmedzila rozsah konania vo veci formálneho zisťovania začatého 11. júna 2008 na uvedené opatrenie, keďže podľa nej Alitalia získala od novembra 2005 ďalšiu protiprávnu štátnu pomoc. Analýza týchto ďalších opatrení by umožnila potvrdiť analýzu, podľa ktorej by súkromný investor nesúhlasil s poskytnutím uvedeného opatrenia za okolností v tomto osobitnom prípade.

(38) Tak Neos, ako aj Ryanair odsudzujú narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z podpory Talianska poskytovanej dlhé roky spoločnosti Alitalia.

(39) Pokiaľ ide na druhej strane o zlučiteľnosť uvedeného opatrenia so spoločným trhom, spoločnosť BA sa domnieva, že uvedené opatrenie je pomocou na záchranu, a teda by malo dodržiavať podmienky uvedené v usmerneniach z roku 2004. Táto pomoc však údajne nebola oznámená Komisii pred jej uskutočnením a nespĺňa podmienky uvedených usmernení.

(40) V tomto smere spoločnosť BA zdôrazňuje, že toto opatrenie by sa nemohlo poskytnúť bez toho, aby sa neporušila zásada „jedenkrát a dosť“ usmernení [odsek 25 písm. e) usmernení z roku 2004], keďže Alitalia už získala pomoc na reštrukturalizáciu schválenú Komisiou. BA dodáva, že výnimka zo zásady „jedenkrát a dosť“ odseku 73 usmernení sa nevzťahuje na tento osobitný prípad, keďže Alitalia nemusela čeliť nepredvídateľným okolnostiam, za ktoré nezodpovedá. V tejto súvislosti BA a Sterling Airlines spresňujú, že súčasná veľmi ťažká hospodárska situácia, ktorú zažíva letecký sektor a ktorá súvisí najmä so zvýšením ceny ropy, sa týka všetkých subjektov sektora. BA z toho vyvodzuje, že tento argument nemôže spoločnosť Alitalia presvedčivo uvádzať na to, aby sa urobila výnimka zo zásady „jedenkrát a dosť“ usmernení z roku 2004. Potreby financovania spoločnosti sú údajne spôsobené jej neschopnosťou reformovať sa s perspektívou zníženia jej vnútorných nákladov, a to napriek štátnej pomoci, ktorú už doteraz získala.

(41) Okrem toho podľa spoločnosti BA uvedené opatrenie nepredstavuje podporu likvidity vo forme záruk na pôžičky alebo vo forme pôžičiek, ale má vlastnosti kapitálovej injekcie, ktorá zaručuje talianskej vláde skutočnú kontrolu nad spoločnosťou [odsek 25 písm. a) usmernení].

(42) Pokiaľ ide o podmienku usmernení z roku 2004 súvisiacu s existenciou závažných sociálnych ťažkostí, BA zdôrazňuje, že platobná neschopnosť spoločnosti Alitalia nie je taká, aby spôsobila vážne narušenie na úkor cestujúcich, a to z dôvodu prítomnosti konkurentov tak na vnútroštátnych, ako aj na medzinárodných linkách. Pokiaľ ide o vyvolané negatívne účinky na jej konkurentov, vyplývali by z udržania spoločnosti Alitalia na trhu napriek jej finančným ťažkostiam, zo zvýšenia počtu jej liniek najmä z Ríma a Milána do Los Angeles, ako aj zo zníženia jej taríf. Tieto obchodné voľby by neboli racionálne, keď sa vezme do úvahy jej finančná situácia, a boli by dôkazom jej vôle zvýšiť svoj podiel na trhu v porovnaní s konkurentmi, ktorí nedostávajú štátnu pomoc [odsek 25 písm. b) usmernení z roku 2004].

(43) Na druhej strane uvedené opatrenie údajne nebolo poskytnuté spoločnosti Alitalia na obmedzené obdobie šiestich mesiacov, ako sa to požaduje v usmerneniach z roku 2004 [odsek 25 písm. c)].

(44) Napokon spoločnosť BA zdôrazňuje, že keďže sa táto obchodná politika vyznačuje vynakladaním nepodstatných výdavkov, nedá sa zaručiť, že uvedená pomoc sa obmedzí na sumu potrebnú na udržanie podniku počas obdobia, na ktoré bola pomoc schválená, pričom táto suma sa má opierať o potreby likvidity spôsobené stratami podniku [odsek 25 písm. d) usmernení z roku 2004].

(45) Spoločnosť Ryanair vyčíta Komisii, že ihneď nepožiadala o okamžité zastavenie uvedeného opatrenia, a žiada, aby sa od spoločnosti Alitalia požadovalo okamžité vrátenie 300 miliónov EUR, ktoré jej schválilo Taliansko. Ryanair tiež zdôrazňuje, že na rozdiel od toho, čo tvrdia talianske orgány, nemožno sa odvolávať na žiadny dôvod verejného poriadku a územnej kontinuity na odôvodnenie poskytnutia uvedeného opatrenia spoločnosti Alitalia. Ryanair sa odvoláva v tejto súvislosti na zníženie podielu na trhu, ktorý mala Alitalia na niektorých linkách.

(46) The European Travel Agents' and Tour Operators' Associations (ECTAA) a the Guild European Business Travel Agents (GEBTA) si, naopak, myslia, že cieľom uvedeného opatrenia je predísť konkurzu spoločnosti Alitalia a jeho poskytnutie má chrániť spotrebiteľov pri chýbajúcich právnych predpisoch, ktoré chránia cestujúcich za predpokladu takéhoto konkurzu spoločnosti. ECTAA a GEBTA dodávajú, že poskytnutie uvedenej pôžičky bolo jediným rozumným riešením, aby sa predišlo konkurzu spoločnosti Alitalia a aby sa jej pomohlo v procese privatizácie. Vzhľadom na perspektívu oživenia spoločnosti, o ktorej sa zmieňuje tlač, poskytnutie tejto pôžičky je údajne hospodársky odôvodnené, aby sa začala úplná reštrukturalizácia spoločnosti Alitalia s perspektívou budúcich ziskov.

6. PRIPOMENUTIE ROZHODNUTÍ KOMISIE TÝKAJÚCICH SA SPOLOČNOSTI ALITALIA

(47) V tejto súvislosti a na účely analýzy uvedeného opatrenia treba pripomenúť, že pokiaľ ide o spoločnosť Alitalia, Komisia už prijala tieto rozhodnutia:

— Rozhodnutie Komisie z 15. júla 1997 o rekapitalizácii spoločnosti Alitalia [11]: podľa tohto rozhodnutia Komisia uvážila, že rekapitalizácia spoločnosti Alitalia vo forme kapitálovej dotácie 2 750 miliárd talianskych lír predstavovala pod podmienkou dodržania niektorých záväzkov štátnu pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy.

— Rozhodnutie Komisie z 18. júla 2001 o rekapitalizácii spoločnosti Alitalia [12]: keďže rozhodnutie z 15. júla 1997 bolo zrušené Súdom prvého stupňa [13], Komisia prijala nové rozhodnutie týkajúce sa tej istej rekapitalizácie. Podľa tohto rozhodnutia Komisia dospela k rovnakému záveru ako vo svojom rozhodnutí z 15. júla 1997, teda že rekapitalizácia spoločnosti Alitalia predstavovala štátnu pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom [14].

— Rozhodnutie Komisie z 19. júna 2002, C 54/96 a N 318/02 – Tretia tranža pomoci na reštrukturalizáciu v prospech spoločnosti Alitalia, schválená Komisiou 18. júla 2001, a nová rekapitalizácia vo výške 1,4 miliardy EUR [15]: týmto rozhodnutím Komisia schválila uvedenú tretiu tranžu (129 miliónov EUR) a usúdila, že nová rekapitalizácia nepredstavovala štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy.

— Rozhodnutie Komisie z 20. júla 2004, N 279/04 – Naliehavé opatrenia v prospech reštrukturalizácie a oživenia spoločnosti Alitalia (pomoc na záchranu) [16]: Komisia povolila týmto rozhodnutím pomoc na záchranu vo forme štátnej záruky za preklenovací úver vo výške 400 miliónov EUR [17].

— Rozhodnutie Komisie 2006/176/ES zo 7. júna 2005, K 2/2005 – o pláne priemyselnej reštrukturalizácie spoločnosti Alitalia [18]: podľa tohto rozhodnutia Komisia usúdila, že uvedené opatrenia nepredstavovali štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy.

7. POSÚDENIE OPATRENIA Z HĽADISKA ČLÁNKU 87 ODS. 1 ZMLUVY

(48) Po konaní vo veci formálneho zisťovania začatom na základe článku 88 ods. 2 zmluvy a vzhľadom na argumenty predložené v tejto súvislosti talianskymi orgánmi a zainteresovanými stranami sa Komisia domnieva, že uvedené opatrenie, teda pôžička schválená spoločnosti Alitalia, ktorej suma 300 miliónov EUR sa môže pripísať k vlastnému kapitálu spoločnosti, predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy a protiprávnu v zmysle článku 88 ods. 3 zmluvy.

7.1. Existencia štátnej pomoci

(49) Podľa článku 87 ods. 1 zmluvy „pomoc poskytovaná členským štátom alebo prostredníctvom štátnych zdrojov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo určité výroby, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi".

(50) Predpokladom kvalifikovania vnútroštátneho opatrenia ako štátnej pomoci je splnenie týchto kumulatívnych podmienok: 1. uvedené opatrenie poskytuje výhodu prostredníctvom štátnych zdrojov; 2. táto výhoda je selektívna a 3. uvedené opatrenie narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže a môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi [19].

(51) Treba vysvetliť dôvody umožňujúce Komisii myslieť si v tomto štádiu, že uvedené opatrenie spĺňa tieto kumulatívne podmienky.

[11] Ú. v. ES L 322, 25.11.1997, s. 44.
[12] Ú. v. ES L 271, 12.10.2001, s. 28.
[13] Rozsudok Súdneho dvora z 12. decembra 2000, vec T-296/97, *Alitalia/Komisia*, Zb. s. II-3871.
[14] Odvolanie, ktoré podala spoločnosť Alitalia proti rozhodnutiu Komisie z 18. júla 2001, Súd prvého stupňa zamietol rozsudkom z 9. júla 2008, vec T-301/01, *Alitalia/Komisia* (zatiaľ neuverejnené v zbierke).
[15] Ú. v. ES C 239, 4.10.2002, s. 2.
[16] Ú. v. EÚ C 125, 24.5.2005, s. 7.
[17] Odvolanie na zrušenie tohto rozhodnutia podala spoločnosť Air One a v súčasnosti je vec na Súde prvého stupňa a nie je vyriešená (vec T-344/02).
[18] Ú. v. EÚ L 69, 8.3.2006, s. 1.
[19] Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, vec C-222/04, *Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze* Zb. s. I-289, odsek 129.

7.1.1. *K existencii výhody poskytnutej prostredníctvom štátnych zdrojov*

(52) Na jednej strane treba zdôrazniť, že uvedeným opatrením je pôžička, ktorej suma sa môže pripísať k vlastnému kapitálu spoločnosti Alitalia ([20]) a ktorú jej priamo schválil taliansky štát, a teda zahŕňa prevod štátnych zdrojov. Okrem toho za toto opatrenie zodpovedá taliansky štát, keďže rozhodnutie o poskytnutí uvedenej pôžičky v skutočnosti prijala talianska rada ministrov 22. apríla 2008, ako ho dopĺňa vládne nariadenie č. 93 z 27. mája 2008.

(53) Pokiaľ ide na druhej strane o existenciu hospodárskej výhody, treba zhodnotiť, či by bol za podobných okolností súkromný investor prinútený na taký kapitálový vklad ako v tomto osobitnom prípade. V tomto smere Súdny dvor spresnil, že pokiaľ správanie súkromného investora, ku ktorému treba prirovnať zásah verejného investora sledujúceho ciele hospodárskej politiky, nie je nevyhnutne správaním bežného investora investujúceho kapitál s cieľom zvýšiť jeho viac či menej krátkodobú rentabilitu, musí byť aspoň správaním súkromnej holdingovej spoločnosti alebo súkromnej skupiny podnikov sledujúcich štrukturálnu, globálnu alebo odvetvovú politiku a musí sa riadiť perspektívami dlhodobejšej rentability ([21]).

(54) Súdny dvor tiež rozhodol, že súkromný spoločník môže vložiť kapitál potrebný na zabezpečenie podniku, ktorý sa prechodne nachádza v ťažkostiach, ale ktorý by bol prípadne po reštrukturalizácii schopný opäť obnoviť svoju rentabilitu. Pokiaľ však kapitálové vklady verejného investora neberú ohľad na nijakú perspektívu rentability, ani dlhodobej, takéto vklady treba pokladať za pomoc v zmysle článku 87 zmluvy ([22]).

(55) Treba tiež pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je potrebné posúdiť tak existenciu, ako aj výšku pomoci vzhľadom na situáciu v čase jej poskytnutia ([23]).

(56) V tomto osobitnom prípade treba na účely uplatnenia kritéria súkromného investora a už uvedených zásad brať ohľad na finančnú situáciu spoločnosti Alitalia a na charakteristiky uvedeného štátneho zásahu.

7.1.1.1. Finančná situácia spoločnosti Alitalia

(57) Pokiaľ ide o finančnú situáciu spoločnosti Alitalia, Komisia konštatuje, že v čase poskytnutia pôžičky a prijatia vládneho nariadenia č. 93 bola vážne ohrozená. Alitalia totiž zaznamenala konsolidovanú stratu 626 miliónov EUR v hospodárskom roku 2006 a 495 miliónov EUR v hospodárskom roku 2007 ([24]).

(58) Okrem toho na základe finančných informácií uverejnených spoločnosťou Alitalia zaznamenala za prvý štvrťrok 2008 stratu pred zdanením vo výške 214,8 milióna EUR, čo je zhoršenie o 41 % v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007. Na druhej strane čistá zadlženosť spoločnosti Alitalia dosiahla k 30. aprílu 2008 výšku 1,36 miliardy EUR, teda zvýšenie o 13 % v porovnaní s úrovňou k decembru 2007. Súčasne likvidita spoločnosti vrátane krátkodobých finančných úverov klesla k 30. aprílu 2008 na 174 miliónov EUR, čo je pokles o 53 % v porovnaní s koncom decembra 2007 ([25]).

(59) Táto okolnosť jasne vyplýva aj z vládneho nariadenia č. 80, v ktorom sa osobitne uvádza, že poskytnutie uvedenej pôžičky má umožniť oživenie spoločnosti a má jej umožniť, aby uspokojila bezprostrednú potrebu likvidity (pozri odôvodnenia 57 a 58).

(60) V odpovedi Komisii z 30. mája 2008 talianske orgány okrem toho zdôraznili, že prijatie vládneho nariadenia č. 93 bolo odôvodnené zhoršením finančnej situácie spoločnosti a je určené na to, aby jej umožnilo ochrániť jej hodnotu a tak zabezpečiť kontinuitu jej činnosti. V tejto súvislosti uviedli, že prijaté opatrenia majú za cieľ predísť tomu, aby straty nespôsobili zníženie základného imania a rezerv pod zákonnú hranicu a aby sa tak nespustilo konanie vo veci platobnej neschopnosti („procedura concorsuale“) a likvidácia spoločnosti.

(61) Dňa 3. júna 2008 talianske orgány prijali vládne nariadenie č. 97 ([26]), ktoré sa tiež odvoláva na už opísanú finančnú situáciu spoločnosti Alitalia a ktoré potvrdilo túto analýzu.

([20]) Opatrenie uvedené v tomto rozhodnutí sa opiera o prv uvedené vládne nariadenia č. 80 a č. 93.

([21]) Pozri najmä rozsudok Súdneho dvora zo 14. septembra 1994, veci C-278/92, C-279/92 a C-280/92, *Španielsko/Komisia*, Zb. s. I-4103, odseky 20 až 22.

([22]) Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1991, vec C-303/88, *Taliansko/Komisia*, Zb. s. I-1433, odseky 21 a 22.

([23]) Pozri napríklad rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. októbra 2005, vec T-318/00, *Freistaat Thüringen/Komisia*, Zb. s. II-4179, odsek 125.

([24]) Údaje odovzdané talianskymi orgánmi v ich liste Komisii z 30. mája 2008.

([25]) Pozri finančné výsledky, ktoré sú dostupné na internetovej stránke spoločnosti Alitalia (http://corporate.alitalia.com/en/investors/financial/index.aspx).

([26]) Decreto-legge nº 97, Disposizioni urgenti in materia di monitoraggio e trasparenza dei meccanismi di allocazione della spesa pubblica, nonche' in materia fiscale e di proroga di termini (*GU* Nº 128, 3.6.2008).

(62) Všetky tieto informácie umožňujú si myslieť, že finančná situácia spoločnosti Alitalia bola vážne ohrozená tak ku dňu poskytnutia pôžičky 300 miliónov EUR vládnym nariadením č. 80, ako aj ku dňu prijatia vládneho nariadenia č. 93, tak ako to napokon pripúšťajú talianske orgány vo svojom liste Komisii z 30. mája 2008. Komisia pokladá za vhodné poukázať z tohto hľadiska, že toto posúdenie nijako nespochybnili talianske orgány v ich pripomienkach k začatiu konania vo veci formálneho zisťovania ([27]).

(63) Komisia v tejto súvislosti tiež pokladá za vhodné pripomenúť, že od roku 1997 sa finančná situácia spoločnosti Alitalia zhoršila a od roku 2001 je veľmi ohrozená, tak ako to ukazuje opis finančnej situácie spoločnosti v rozhodnutiach Komisie z 18. júla 2001, 20. júla 2004 a 7. júna 2005 (už citované, pozri odôvodnenie 47). Opatrenia podpory štátneho pôvodu, ktoré získala spoločnosť od roku 1997, dostatočne poukazujú na to, že verejný akcionár opakovane odrážal svojím zásahom ťažkosti, v ktorých sa spoločnosť nachádza už asi 10 rokov.

7.1.1.2. Charakteristiky štátneho zásahu

(64) Pokiaľ ide o podmienky poskytnutia uvedeného opatrenia, Komisia najprv konštatuje, že podľa vládneho nariadenia č. 80 je uplatnená úroková sadzba uvedená v oznámení Komisie o úrokových sadzbách súvisiacich s vrátením štátnej pomoci a o referenčných a diskontných sadzbách platných pre 25 členských štátov s účinnosťou od 1. januára 2008 a od 1. júla 2008 sadzba uvedená v súlade s oznámením Európskej komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb ([28]). Táto sadzba bola zvýšená o 1 % vládnym nariadením č. 93 ([29]).

(65) Dôležité je však zdôrazniť, že pokiaľ ide o oznámenie Komisie o úrokových sadzbách súvisiacich s vrátením štátnej pomoci a o referenčných a diskontných sadzbách platných pre 25 členských štátov s účinnosťou od 1. júla 2008 ([30]), sadzby, ktoré sú v ňom uvedené, sa pokladajú za sadzby odrážajúce priemernú úroveň úrokových sadzieb platných v jednotlivých členských štátoch pre strednodobé a dlhodobé pôžičky (päť až desať rokov) spolu s bežnou zárukou. Komisia si však myslí, že tieto sadzby, aj zvýšené o 1 %, nemožno pokladať za vhodné, keďže ide o podnik, ktorého finančná situácia je vážne ohrozená. Toto oznámenie sa totiž opiera o oznámenie Komisie o spôsobe stanovenia referenčných a diskontných sadzieb z roku 1997 ([31]), v ktorom sa uvádza, že „... takto určená referenčná sadzba je spodnou hranicou sadzby, ktorá sa môže zvýšiť v osobitne rizikových situáciách (napríklad podnik v ťažkostiach, nejestvovanie záruk bežne požadovaných bankami atď.). V takýchto prípadoch by poplatok mohol dosiahnuť 400 bázických bodov, ba aj viac, ak by nijaká súkromná banka nesúhlasila s poskytnutím uvedenej pôžičky.“ Komisia sa však domnieva, že aj zvýšenie o 100 bázických bodov referenčnej sadzby, tak ako to ustanovuje vládne nariadenie č. 93, nie je také, aby primerane zohľadňovalo osobitne ohrozenú finančnú situáciu, v ktorej sa nachádzala Alitalia v čase poskytnutia opatrenia.

(66) Pokiaľ ide o oznámenie Európskej komisie týkajúce sa revízie spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb ([32]), stačí konštatovať, že pokiaľ sa môže uplatniť, pretože pôžička bola poskytnutá pred nadobudnutím jeho účinnosti a kvalifikovanie opatrenia ako pomoci sa posudzuje v čase jeho poskytnutia, talianske orgány neodpovedali na pochybnosti vyslovené Komisiou v rozhodnutí z 11. júna 2008. Z toho vyplýva, že pochybnosti formulované Komisiou v tomto smere pretrvávajú.

(67) Preto si Komisia na základe predchádzajúcich informácií myslí, že súkromný investor nachádzajúci sa v porovnateľnej situácii ako taliansky štát v tomto osobitnom prípade, aj za predpokladu, že by súhlasil s poskytnutím uvedeného opatrenia spoločnosti Alitalia, by nesúhlasil, aby priznaná úroková sadzba, aj zvýšená o 100 bázických bodov, bola sadzba vzťahujúca sa na podnik nachádzajúci sa v normálnej finančnej situácii.

(68) Toto posúdenie týkajúce sa úrokových sadzieb vzťahujúcich sa na uvedené opatrenie nemohli spochybniť tvrdenia talianskych orgánov v liste z 12. júla 2008. Vo svojich pripomienkach sa totiž talianske orgány uspokojujú s tvrdením, bez toho, že by bolo ich tvrdenie podložené, že výška sadzby bola určená na úrovni umožňujúcej zaručiť priamu a primeranú ekonomickú návratnosť kapitálu.

(69) Komisia ďalej zdôrazňuje, že k rozhodnutiu talianskej vlády o poskytnutí uvedenej pôžičky došlo 22. apríla 2008 po stiahnutí ponuky na odkúpenie spoločnosti Alitalia skupinou Air France-KLM ([33]) v tom istom dni a že prijatie vládneho nariadenia č. 93 bolo odôvodnené zhoršením finančnej situácie spoločnosti. Nech už boli dôvody Air France-KLM na stiahnutie ponuky akékoľvek, ktoré súvisia hlavne s finančnou situáciou spoločnosti Alitalia ([34]), isté je, že rozhodnutie o poskytnutí uvedenej pôžičky nasledovalo ihneď po tomto rozhodnutí o stiahnutí.

([27]) Pozri odsek 9 listu talianskych orgánov Komisii z 12. júla 2008.
([28]) Pozri odôvodnenie 12.
([29]) Pozri odôvodnenie 5.
([30]) Už citované, poznámka pod čiarou č. 6.
([31]) Ú. v. ES C 273, 9.9.1997, s. 3.
([32]) Poznámka pod čiarou č. 6.
([33]) Verejná ponuka na výmenu akcií bola predložená spoločnosti Alitalia 14. marca 2008 a schválená jej správnou radou 16. marca 2008.
([34]) Pozri už citovaný list talianskych orgánov Komisii z 30. mája 2008.

(70) Z tohto hľadiska nepodložené tvrdenie talianskych orgánov, podľa ktorého neuskutočnenie tejto operácie neodporovalo plánu privatizácie, nemôže uspieť pri nejestvovaní takých presvedčivých informácií, ktoré by preukázali skutočnú existenciu takéhoto projektu v čase priznania uvedeného opatrenia. Pokusy o privatizáciu spoločnosti, na ktoré sa odvolávajú talianske orgány vo svojom liste z 30. mája 2008 a ktoré sa týkajú obdobia od konca roka 2006 do konca roka 2007, nie sú totiž také, aby preukázali, že v čase poskytnutia uvedeného opatrenia jestvovala reálna alternatívna perspektíva odkúpenia.

(71) Pokiaľ ide o list pána B. Ermolliho spoločnosti Alitalia, ktorý uvádzajú talianske orgány vo svojom liste z 30. mája 2008 a ktorý podľa nich preukazuje záujem talianskych podnikateľov a investorov o vypracovanie projektu na oživenie spoločnosti, ani ten nemožno pokladať za perspektívu takejto povahy ([35]).

(72) Pokiaľ ide o zmeny po 30. máji 2008, ktoré spomínajú talianske orgány vo svojich listoch, a presnejšie o zmluvu uzatvorenú 9. a 10. júna 2008 medzi spoločnosťami Alitalia a Intensa Sanpaolo, stačí pripomenúť, že na účely posúdenia uvedeného opatrenia treba brať ohľad na okolnosti prevládajúce v čase jeho poskytnutia. V každom prípade Komisia zdôrazňuje, že skutočnosť, že Alitalia poverila v júni 2008 spoločnosť Intensa Sanpaolo podporou a vyhľadávaním privatizačného riešenia spoločnosti, nemožno pokladať za istú a okamžitú perspektívu odkúpenia spoločnosti, keďže k tomuto dátumu nejestvovala nijaká istota, pokiaľ ide o vyhliadky na úspech úlohy, ktorou bola poverená spoločnosť Intesa Sanpaolo.

(73) V tejto súvislosti treba totiž zdôrazniť, že v období poskytnutia uvedeného opatrenia talianskym štátom žiadny súkromný akcionár spoločnosti Alitalia nezasiahol na jej podporu súbežne so štátom, aby jej umožnil uspokojiť okamžitú potrebu likvidity.

(74) Takmer súčasné stiahnutie už spomenutej ponuky na odkúpenie a poskytnutie uvedenej pôžičky talianskou vládou, nejestvovanie inej perspektívy na prevzatie v čase jej poskytnutia a nejestvovanie finančného zásahu súkromných akcionárov spoločnosti Alitalia súbežne so zásahom talianskeho štátu potvrdzujú záver, podľa ktorého by akcionár porovnateľnej veľkosti nedal súhlas na poskytnutie takejto pôžičky vzhľadom na závažnosť jej situácie.

([35]) V tlačovom vyhlásení spoločnosti Alitalia z 13. mája 2008 sa uvádza toto: „The Board expressed its appreciation for the communication from Mr Bruno Ermolli and awaits a clear statement of intent which proves to be in line with the above indications in order to agree to the requested due diligence“ (http://corporate.alitalia.com/en/press/press/index.aspx).

(75) Komisia sa totiž domnieva, že vzhľadom na vážne ohrozenú finančnú situáciu spoločnosti Alitalia by takýto súkromný investor nedal súhlas na to, aby jej bola poskytnutá akákoľvek pôžička, a tým skôr pôžička, ktorej suma sa má pripísať k vlastnému kapitálu a ktorá by tým za predpokladu likvidácie spoločnosti bola vrátená až po uspokojení všetkých ostatných veriteľov solidárne a úmerne k základnému imaniu (pozri článok 4 ods. 4 vládneho nariadenia č. 93). Určenie pôžičky vopred schválenej na doplnenie kapitálu spoločnosti Alitalia ešte viac potvrdzuje analýzu Komisie, pokiaľ ide o povahu štátnej pomoci uvedeného opatrenia.

(76) Na základe všetkých predchádzajúcich informácií sa teda Komisia domnieva, že poskytnutím uvedeného opatrenia v sume 300 miliónov EUR spoločnosti Alitalia sa taliansky štát nesprával ako obozretný akcionár, ktorý sleduje štrukturálnu, globálnu alebo odvetvovú politiku a ktorý sa riadi perspektívou rentability investovaného kapitálu, ktorá je dlhodobejšia ako v prípade bežného investora ([36]).

(77) Komisia z toho vyvodzuje, že bez ohľadu na využitie príslušných finančných prostriedkov uvedené opatrenie poskytuje spoločnosti Alitalia hospodársku výhodu prostredníctvom štátnych zdrojov, ktorú by nezískala v bežných trhových podmienkach ([37]).

7.1.2. *K selektívnemu charakteru opatrenia*

(78) Poskytnutie tejto pôžičky poskytuje spoločnosti Alitalia hospodársku výhodu, z ktorej má jediná úžitok. Uvedené opatrenie má teda selektívny charakter.

7.1.3. *K podmienkam vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a narušenia hospodárskej súťaže*

(79) Komisia zastáva názor, že uvedené opatrenie vplýva na obchod medzi členskými štátmi, pretože sa týka podniku, ktorého prepravná činnosť vplýva priamo svojou povahou na obchod a pokrýva mnohé členské štáty. Okrem toho narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu, pretože sa zameriava len na jeden podnik konkurujúci ostatným leteckým spoločnostiam Spoločenstva vo svojej európskej sieti, osobitne od nadobudnutia účinnosti tretieho balíka na liberalizáciu leteckej dopravy 1. januára 1993 ([38]).

([36]) Pozri napríklad rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. septembra 1998, veci T-126/96 a T-127/96, *Breda Fucine Meridionali/Komisia*, Zb. s. II-3437, odsek 79.

([37]) Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, vec C-39/94, *SFEI*, Zb. s. 3547, odsek 60.

([38]) Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov, nariadenie Rady č. 2408/92 z 23. júla 1992 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva a nariadenie Rady č. 2409/92 o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 1).

(80) So zreteľom na všetko, čo už bolo uvedené, si Komisia na základe informácií, ktorými disponuje v tomto štádiu, myslí, že opatrenie v sume 300 miliónov EUR schválené spoločnosti Alitalia talianskym štátom predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy.

7.2. **Kvalifikovanie opatrenia pomoci ako protiprávnej pomoci**

(81) V súlade s článkom 88 ods. 3 zmluvy je členský štát povinný oznámiť každý projekt smerujúci k zavedeniu alebo zmene pomoci. Zainteresovaný členský štát nemôže uskutočniť navrhované opatrenia skôr, než toto konanie nedospeje ku konečnému rozhodnutiu.

(82) K rozhodnutiu talianskej vlády poskytnúť pôžičku 300 miliónov EUR došlo 22. apríla 2008 vládnym nariadením č. 80. K tomuto termínu sa teda poskytli spoločnosti Alitalia finančné prostriedky, ako to napokon potvrdili talianske orgány počas ich stretnutia s Komisiou 23. apríla 2008. Pokiaľ ide o vládne nariadenie č. 93, ktoré ustanovuje možnosť pripísať sumu pôžičky k vlastnému kapitálu spoločnosti, bolo prijaté 27. mája 2008.

(83) Komisia však konštatuje, že ani ku dňu prijatia vládneho nariadenia č. 80, ani ku dňu prijatia vládneho nariadenia č. 93 jej Taliansko neoznámilo uvedené opatrenie. Komisia sa teda domnieva, že Taliansko konalo protiprávnym spôsobom, keď poskytlo uvedenú pomoc porušením článku 88 ods. 3 zmluvy.

7.3. **Zlučiteľnosť opatrenia pomoci so spoločným trhom**

(84) Keďže sa Komisia nazdáva, že uvedené opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy, je odôvodnené preskúmať jeho prípadnú zlučiteľnosť v zmysle výnimiek ustanovených v odsekoch 2 a 3 tohto článku. Z tohto hľadiska treba pripomenúť, že príjemca uvedeného opatrenia pomoci patrí do sektora leteckej dopravy.

(85) Pokiaľ ide o výnimky ustanovené v článku 87 ods. 2 zmluvy, týkajúce sa pomoci sociálnej povahy poskytovanej jednotlivým spotrebiteľom, pomoci určenej na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, ako aj pomoci poskytovanej hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko, Komisia konštatuje, že v tejto súvislosti sú úplne nepreukazné.

(86) Pokiaľ ide o výnimku článku 87 ods. 3 písm. b) zmluvy, stačí konštatovať, že uvedené opatrenie pomoci nepredstavuje dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu a nie je zamerané na nápravu vážnej poruchy fungovania talianskeho hospodárstva. Nie je zamerané ani na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva v zmysle výnimky článku 87 ods. 3 písm. d) zmluvy.

(87) Pokiaľ ide o výnimku článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy, ktorá povoľuje pomoc uľahčujúcu rozvoj určitých hospodárskych činností, pokiaľ táto podpora nepriaznivo neovplyvní obchod tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom, Komisia si myslí, že nič neumožňuje pokladať uvedenú pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom. Nijaká výnimka ustanovená v tomto smere usmerneniami Komisie o uplatnení článkov 92 a 93 Zmluvy o ES a článku 61 Dohody o EHP na štátnu pomoc v sektore letectva ([39]), ako boli doplnené oznámením Komisie o usmerneniach Spoločenstva týkajúcich sa financovania letísk a štátnej pomoci na začatie činnosti pre letecké spoločnosti s odletom z regionálnych letísk ([40]), sa totiž nedá uplatniť v tomto osobitnom prípade.

(88) Na druhej strane, hoci Komisia výnimočne povolila istú pomoc na prevádzkovanie v leteckej doprave na základe usmernení o štátnej pomoci na regionálne účely z roku 1998, zmenených a doplnených v roku 2000 ([41]) pre letecké linky prevádzkované z veľmi vzdialených regiónov a s cieľom kompenzovať prílišné náklady vyplývajúce z trvalých nevýhod týchto regiónov, identifikovaných v článku 299 ods. 2 zmluvy, táto výnimka je v tejto súvislosti nepreukazná.

(89) Pokiaľ ide o prv uvedené výnimky, Komisia musí konštatovať, že talianske orgány vo svojich listoch nezdôraznili, že sa vzťahujú na tento osobitný prípad.

(90) Pokiaľ ide o argument talianskych orgánov spojený s potrebou zaručiť z dôvodu verejného poriadku a územnej kontinuity verejnú službu zabezpečovanú spoločnosťou Alitalia, Komisia konštatuje, že toto nepodložené tvrdenie neumožňuje pokladať uvedené opatrenie pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom.

(91) Napokon sa Komisia domnieva, že uvedené opatrenie pomoci nemožno vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom podľa usmernení z roku 2004. Aj keď spoločnosť Alitalia môže byť kvalifikovaná ako podnik v ťažkostiach v zmysle týchto usmernení, v tomto osobitnom prípade nie sú splnené ostatné kumulatívne podmienky umožňujúce si myslieť, že uvedená pôžička je pomocou na záchranu.

([39]) Ú. v. ES C 350, 10.12.1994, s. 5.
([40]) Ú. v. EÚ C 312, 9.12.2005, s. 1.
([41]) Ú. v. ES C 258, 9.9.2000, s. 5.

(92) Komisia totiž po prvé konštatuje, že talianske orgány nepreukázali, že by uvedené opatrenie nemalo príliš negatívne prenesené účinky na iné členské štáty ([42]). Talianske orgány sa totiž v tomto smere uspokojujú so zdôraznením, že proces privatizácie a poskytnutia uvedeného opatrenia v tejto súvislosti je procesom všeobecnej povahy, pričom poskytnutie uvedeného opatrenia nie je podmienené tým, aby spoločnosť Alitalia realizovala konkurencieschopné stratégie. Talianske orgány nijako podrobne nevysvetlili vážne sociálne dôvody, aby objasnili poskytnutie uvedeného opatrenia.

(93) Po druhé talianske orgány neposkytli záväzok, že odovzdajú v maximálnej lehote šiestich mesiacov po realizácii opatrenia buď plán reštrukturalizácie, alebo plán likvidácie, alebo dôkaz o vrátení celej uvedenej pôžičky ([43]). Vo svojich listoch sa talianske orgány odvolávajú tak na existenciu plánu reštrukturalizácie, ako aj na existenciu harmonogramu na účely vrátenia uvedenej pôžičky. Na jednej strane však tvrdenie talianskych orgánov, podľa ktorého vypracovanie plánu reštrukturalizácie zapadá do rámca procesu privatizácie spoločnosti Alitalia začatej už v roku 2006, neumožňuje myslieť si, že Komisia disponuje výslovným záväzkom oznámenia skutočného plánu reštrukturalizácie spoločnosti v lehote šiestich mesiacov po poskytnutí opatrenia.

(94) Na strane druhej domnelý harmonogram na vrátenie pôžičky, o ktorom sa údajne zmieňuje už uvedené vládne nariadenie č. 93, tiež nie je taký, aby umožnil Komisii myslieť si, že podmienka odseku 25 písm. c) usmernení z roku 2004 je splnená. Skutočnosť, že uvedená pôžička by sa mala vrátiť čo najskôr v rozpätí od tridsiateho dňa po postúpení základného imania spoločnosti Alitalia do 31. decembra 2008, totiž neumožňuje myslieť si, že talianske orgány sa zaviazali oznámiť do šiestich mesiacov po poskytnutí pôžičky vládnym nariadením č. 80 dôkaz o jej úplnom vrátení, teda najneskôr 23. októbra 2008.

(95) V každom prípade talianske orgány obchádzajú skutočnosť, že v článku 4 ods. 4 vládneho nariadenia č. 93 sa uvádza, že za predpokladu likvidácie spoločnosti sa uvedená suma vráti až po uspokojení všetkých ostatných veriteľov solidárne a úmerne k základnému imaniu, čo za tejto podmienky priamo ohrozuje akékoľvek vrátenie. Pripomínanie predpokladu likvidácie spoločnosti v tomto nariadení sa na druhej strane nemôže pokladať za záväzok Talianska odovzdať plán likvidácie v maximálnej lehote šiestich mesiacov po realizácii opatrenia.

(96) Po tretie talianske orgány tiež nepreukázali, že by uvedená pomoc bola kvantitatívne odôvodnená na účely udržania podniku [odsek 25 písm. d) usmernení z roku 2004]. Talianske orgány sa totiž vo svojich listoch uspokojili s tvrdením, že celková suma zásahu v prospech spoločnosti Alitalia bola úplne nevyhnutná a úmerná k cieľu zachovať životnosť a majetok spoločnosti. V tejto súvislosti, na rozdiel od toho, čo tvrdia talianske orgány, opis finančnej situácie spoločnosti v ich liste Komisii z 30. mája 2008 neumožňuje dospieť k takémuto záveru.

(97) Po štvrté, a v každom prípade, si nemožno myslieť, že by spoločnosť Alitalia dodržiavala podmienku spojenú s pravidlom „jedenkrát a dosť“ ([44]), či už ide o pomoc na záchranu, alebo na reštrukturalizáciu. Treba totiž pripomenúť, že podľa usmernení z roku 2004, ak podnik už získal v minulosti pomoc na záchranu alebo na reštrukturalizáciu a ak uplynulo necelých 10 rokov od poskytnutia pomoci na záchranu, odkedy sa skončilo obdobie reštrukturalizácie či odkedy sa ukončila realizácia plánu, Komisia nepovolí novú pomoc na záchranu alebo na reštrukturalizáciu.

(98) Spoločnosť Alitalia však už získala pomoc na reštrukturalizáciu, ktorú Komisia schválila rozhodnutím z 18. júla 2001 ([45]), ako aj pomoc na záchranu vo forme záruky štátu za preklenovací úver 400 miliónov EUR schválenú Komisiou rozhodnutím z 20. júla 2004 ([46]). Keďže od poskytnutia tejto poslednej pomoci neuplynulo 10 rokov, spoločnosť Alitalia nemôže získať uvedenú pomoc v tomto osobitnom prípade.

(99) Je však pravda, že usmernenia z roku 2004 ustanovujú výnimky z uplatnenia pravidla „jedenkrát a dosť“. Komisia však konštatuje, že na jednej strane v tomto osobitnom prípade nie sú splnené podmienky odseku 73 písm. a) a b). Talianske orgány napokon nezdôraznili, že by sa tieto výnimky vzťahovali na tento osobitný prípad.

(100) Pokiaľ ide na strane druhej o výnimku ustanovenú v odseku 73 písm. c) usmernení z roku 2004, súvisiacu s existenciou výnimočných, nepredvídateľných okolností, nezávislých od vôle dotknutého podniku, Komisia sa domnieva, že sa tiež nevzťahuje na tento osobitný prípad.

(101) Treba totiž pripomenúť, že finančné ťažkosti spoločnosti Alitalia majú už niekoľko rokov opakujúcu sa povahu, čo je v rozpore s tým, aby sa ťažkosti, v ktorých sa nachádza spoločnosť a ktoré by odôvodňovali poskytnutie uvedeného opatrenia, kvalifikovali ako výnimočné, nepredvídateľné a nezávislé od vôle spoločnosti.

([42]) Pozri odsek 25 písm. b) usmernení z roku 2004.
([43]) Pozri odsek 25 písm. c) usmernení z roku 2004.
([44]) Pozri oddiel 3.1.1 ods. 25 písm. e) a oddiel 3.3 usmernení z roku 2004.
([45]) Rozhodnutie Komisie z 18. júla 2001 (už citované v odôvodnení 47).
([46]) Rozhodnutie Komisie z 20. júla 2004 (už citované v odôvodnení 47).

(102) V tejto súvislosti je vhodné odvolať sa na opis finančnej situácie spoločnosti Alitalia uvedený v rozhodnutiach Komisie z 18. júla 2001, 20. júla 2004 a 7. júna 2005 (už citované), kde sa spomína ťažká situácia od roku 1997, potom znepokojujúca situácia od roku 2001, v ktorej sa spoločnosť nachádza ([47]). Veľmi ohrozená finančná situácia spoločnosti Alitalia ku dňu poskytnutia uvedeného opatrenia totiž poukazuje na neúspech plánu reštrukturalizácie oznámeného Komisii v roku 2004, ktorý bol predmetom jej rozhodnutia zo 7. júna 2005 ([48]).

(103) Opatrenia na podporu poskytnuté spoločnosti Alitalia talianskymi orgánmi za posledné roky napokon tiež potvrdzujú pretrvávanie tejto ohrozenej finančnej situácie (pozri oddiel 7) ([49]).

(104) V tejto súvislosti súčasná veľmi ťažká situácia, v ktorej sa nachádza sektor leteckej dopravy, súvisiaca hlavne so zrýchleným zvyšovaním ceny ropy za prvý polrok 2008, nie je taká, aby vysvetľovala mimoriadne ohrozenú finančnú situáciu, v ktorej sa spoločnosť Alitalia nachádza už mnohé roky. V tomto smere sa pripomína, že podľa už uvedeného vládneho nariadenia č. 80 z 23. apríla 2008 poskytnutie uvedenej pôžičky sa odôvodňuje finančnou situáciou spoločnosti a jej okamžitou potrebou likvidity a že prijatie vládneho nariadenia č. 93 bolo odôvodnené zhoršením finančnej situácie spoločnosti a bolo určené na to, aby jej umožnilo ochrániť jej hodnotu a tak zabezpečiť kontinuitu jej činnosti ([50]).

(105) Hoci niet nijakej pochybnosti, že súčasná hospodárska situácia prispieva k vystupňovaniu ťažkostí spoločnosti Alitalia, isté je, že tieto hospodárske ťažkosti už jestvovali a že táto hospodárska situácia okrem toho nepriaznivo vplýva na všetkých leteckých dopravcov.

(106) Z toho vyplýva, že za okolností v tomto osobitnom prípade nemožno robiť výnimku zo zásady „jedenkrát a dosť“ usmernení z roku 2004.

(107) Odvolávanie sa Talianska na rozhodnutie Bull nie je také, aby spochybňovalo túto analýzu.

(108) Podľa tohto rozhodnutia si Komisia myslela, že za špecifických okolností tohto osobitného prípadu kritérium jedinej pomoci („one time, last time“) nebránilo schváliť pomoc oznámenú Francúzskom, hoci sa nedodržala lehota 10 rokov pred poskytnutím novej pomoci na reštrukturalizáciu. Podľa Komisie sa v tomto rozhodnutí dodržala logika tejto zásady, teda zabrániť akejkoľvek protiprávnej pomoci, keďže Francúzsko neudržiavalo spoločnosť Bull umelo pri živote, aj keď sa jej ťažkosti viackrát zopakovali.

(109) Treba však zdôrazniť, že usmerneniami vzťahujúcimi sa na spoločnosť Bull boli usmernenia z roku 1999, a nie ako v tomto osobitnom prípade usmernenia z roku 2004 ([51]). Na rozdiel od usmernení z roku 1999 usmernenia z roku 2004 ustanovujú, že na účely uplatnenia zásady „jedenkrát a dosť“ na pomoc na záchranu alebo na reštrukturalizáciu sa bude brať ohľad nielen na pomoc na reštrukturalizáciu, ale aj na pomoc na záchranu poskytnutú predtým dotknutému podniku. Komisia tiež zdôrazňuje, že z usmernení z roku 2004 vyplýva, že v záujme toho, aby sa predišlo tomu, že sa firmám nenáležite pomáha, keď môžu prežiť len na základe opakovanej štátnej pomoci, sa pomoc na záchranu alebo na reštrukturalizáciu smie udeliť len raz (pozri odsek 72).

([47]) V rozhodnutí z 18. júla 2001 sa uvádza: „Napriek následným zlepšeniam v dôsledku úprav vnesených do plánu vo februári a júni 1997 a oznámených Komisii 26. júna 1997 sa však spoločnosť Alitalia javí ako podnik, v ktorom pretrváva veľmi vysoké špecifické riziko. V tomto smere treba pripomenúť, že: […] spoločnosť sa nachádza v mimoriadne ťažkej a neistej finančnej situácii. Len kapitálová injekcia vo výške 1 000 miliárd talianskych lír v júni 1996 jej fakticky umožnila predísť konkurzu, pretože jej vlastné finančné prostriedky boli na jar 1996 prakticky nulové a jej zadlženie bolo značné. Už samotná takáto nerovnováha finančnej štruktúry podniku môže vzhľadom na veľkosť spoločnosti a plánovanú sumu investícií odradiť investora konajúceho podľa pravidiel trhového hospodárstva.“ Z rozhodnutia z 20. júla 2004 okrem toho vyplýva, že od roku 2001 bola situácia spoločnosti Alitalia naďalej znepokojujúca, že príznakom rastúcej vážnosti situácie bolo pozastavenie akcií spoločnosti 4. mája 2004 po tom, ako klesli o 15 % na 0,1995 EUR, a že spoločnosť pre audit účtov spoločnosti Alitalia konštatovala zhoršenie jej finančnej situácie a uviedla, že bez záznych a primeraných opatrení si táto situácia vynúti nové riešenia vrátane likvidácie. Pozri napokon v rozhodnutí zo 7. júna 2005 pripomenutie situácie spoločnosti v júli 2004.

([48]) Treba pripomenúť, že plán reštrukturalizácie predložený Komisii v júni 2004 predpokladal „v horizonte do roku 2008 zlepšenie ročným tempom približne o jednu miliardu EUR hospodárskeho výsledku, z toho 200 miliónov EUR, ktoré by pochádzali z obsadenosti, a približne 770 miliónov EUR z iných hospodárskych výsledkov vykázaných v pláne; spomedzi nich by hlavné zdroje pokroku pochádzali z úspor nákupov, obchodných výdavkov a personálnych nákladov“ (pozri odôvodnenie 203 rozhodnutia zo 7. júna 2005).

([49]) Podľa usmernení z roku 2004 „ak sa pomoc na záchranu poskytuje firmám, ktoré už dostali pomoc na reštrukturalizáciu, možno z toho usúdiť, že problémy príjemcu budú mať vratný charakter a opakované štátne zásahy budú viesť k deformáciám hospodárskej súťaže, čo nezodpovedá spoločným záujmom. Takéto opakované zásahy by nemali byť povolené“ (koniec odseku 72).

([50]) Pozri odôvodnenie 57.

([51]) Pozri poznámku pod čiarou č. 9 rozhodnutia Bull (už citovaného).

(110) Okrem toho na rozdiel od špecifických okolností prípadu Bull ([52]) ťažkosti spoločnosti Alitalia odôvodňujúce poskytnutie uvedeného opatrenia nesúvisia, ako sa už konštatovalo, so súčasnou nepriaznivou situáciou sektora leteckej dopravy. Tieto ťažkosti sú okrem toho rovnakej povahy ako tie, v ktorých sa nachádzala spoločnosť predtým, ako to ukazuje opis jej finančnej situácie od roku 1997 (pozri odôvodnenia 57 a 58), a na rozdiel od skutočností prípadu Bull ([53]) majú opakujúcu sa povahu.

(111) Napokon na rozdiel od toho, čo Komisia konštatovala vo svojom rozhodnutí Bull ([54]), spoločnosť Alitalia získala zároveň pomoc na reštrukturalizáciu a pomoc na záchranu vo forme záruky štátu a lehota, ktorá uplynula od poskytnutia tejto pomoci, sa neschyľovala ku koncu.

(112) Z toho vyplýva, že aj za predpokladu, že ostatné kumulatívne podmienky usmernení z roku 2004 umožňujúce tvrdiť, že uvedená pôžička je štátnou pomocou na záchranu, sú splnené, podmienka súvisiaca so zásadou „jedenkrát a dosť“ nie je splnená v tomto osobitnom prípade a nebolo by možné uplatniť na ňu jednu z výnimiek ustanovených v odseku 73 uvedených usmernení.

(113) Zo všetkého predchádzajúceho vyplýva, že uvedené opatrenie pomoci nie je zlučiteľné so spoločným trhom.

7.4. **Vymáhanie**

(114) Komisia pripomína, že podľa článku 14 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné podmienky na uplatnenie článku 93 zmluvy [dnes článok 88 zmluvy] ([55]) každá protiprávna pomoc a pomoc nezlučiteľná so spoločným trhom sa musí vymôcť od jej príjemcu.

(115) Keďže uvedené opatrenie sa protiprávne poskytlo spoločnosti Alitalia a je nezlučiteľné so spoločným trhom, pomoc sa musí vymôcť od tejto spoločnosti ([56]).

(116) Komisia pripomína, že vzhľadom na vážne ohrozenú finančnú situáciu spoločnosti Alitalia a podmienky poskytnutia uvedeného opatrenia by súkromný investor nedal súhlas na to, aby jej bola poskytnutá akákoľvek pôžička, a tým skôr pôžička, ktorej suma sa má pripísať k jej vlastnému kapitálu. Vzhľadom na povahu uvedeného opatrenia a na okolnosti okolo jeho poskytnutia si týmto Komisia myslí, že vymôcť treba celú pomoc.

(117) Na účely tohto vymáhania treba okrem toho zohľadniť úroky plynúce odo dňa, keď bola uvedená pôžička poskytnutá spoločnosti, teda od 22. apríla 2008, až do jej skutočného vrátenia ([57]).

7.5. **Záver**

(118) Komisia konštatuje, že Taliansko protiprávne realizovalo opatrenie pomoci spočívajúce v pôžičke vo výške 300 miliónov EUR schválenej spoločnosti Alitalia, ktorá sa mohla pripísať k jej vlastnému kapitálu, čím porušilo článok 88 ods. 3 zmluvy.

(119) Z toho dôvodu musí Taliansko prijať všetky potrebné opatrenia, aby vymohlo túto štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom. Vymôcť sa musí od jej príjemcu, teda od spoločnosti Alitalia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pôžička vo výške 300 miliónov EUR schválená spoločnosti Alitalia, ktorá sa mohla pripísať k jej vlastnému kapitálu a ktorú poskytlo Taliansko, pričom porušilo článok 88 ods. 3 zmluvy, je nezlučiteľná so spoločným trhom.

Článok 2

1. Taliansko je povinné zabezpečiť, aby príjemca pomoci uvedenej v článku 1 pomoc vrátil.

2. Sumy, ktoré treba vymôcť, sa úročia odo dňa, ku ktorému boli poskytnuté príjemcovi, až do ich skutočného vrátenia.

([52]) Pozri odôvodnenie 71 rozhodnutia Bull (už citovaného).
([53]) Pozri odôvodnenie 73 rozhodnutia Bull (už citovaného).
([54]) Pozri odôvodnenie 74 rozhodnutia Bull (už citovaného).
([55]) Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.
([56]) Komisia musí uviesť, že v tomto osobitnom prípade neboli splnené podmienky umožňujúce jej prijať rozhodnutie prikazujúce Taliansku dočasne vrátiť uvedenú pomoc pred prijatím tohto rozhodnutia, keďže sa nepreukázala existencia vážneho rizika značnej a nenapraviteľnej ujmy pre konkurenta spoločnosti Alitalia (pozri článok 11ods. 2 už citovaného nariadenia č. 659/1999).
([57]) Pozri článok 14 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 (už citovaného) a odôvodnenia 80, 83 a 113.

3. Úroky sa vypočítavajú zo zloženého základu v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004 ([58]) a s nariadením (ES) č. 271/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004 ([59]).

Článok 3

1. Pomoc uvedená v článku 1 sa vymáha okamžite a účinne.

2. Taliansko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov odo dňa jeho oznámenia.

Článok 4

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Taliansko predloží Komisii tieto informácie:

a) celkovú sumu (istina a úroky), ktorú je príjemca povinný vrátiť;

b) podrobný opis už prijatých a plánovaných opatrení s cieľom podriadiť sa tomuto rozhodnutiu;

c) dokumenty preukazujúce, že príjemca bol vyzvaný, aby vrátil pomoc.

2. Taliansko priebežne informuje Komisiu o stave vnútroštátnych opatrení prijatých na realizáciu tohto rozhodnutia až do úplného vrátenia pomoci uvedenej v článku 1. Na žiadosť Komisie ihneď poskytne všetky informácie o prv prijatých a plánovaných opatreniach s cieľom podriadiť sa tomuto rozhodnutiu. Takisto poskytne podrobné informácie o sumách pomoci a úrokoch, ktoré už príjemca vrátil.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Talianskej republike.

V Bruseli 12. novembra 2008

Za Komisiu

Antonio TAJANI

podpredseda

([58]) Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.
([59]) Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1.

PRÍLOHA

Zoznam zainteresovaných strán, ktoré predložili pripomienky Komisii v súlade s článkom 88 ods. 2 zmluvy

1. Sterling Airlines A/S

2. British Airways Plc

3. Ryanair

4. Neos SpA

5. The European Travel Agents' and Tour Operators' Associations a the Guild European Business Travel Agents